

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional de evidență a agresorilor în cazurile de violență în familie și a Regulamentului resursei informaționale formate de Sistemul informațional de evidență a agresorilor în cazurile de violență în familie

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
1.1 Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ <i>Autor: Ministerul Afacerilor Interne</i>
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1 Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ La 28 decembrie 2022, Guvernul, prin Hotărârea nr. 947/2022, a aprobat Programul de consolidare a încrederii și siguranței societății prin formare profesională, integritate și digitalizare a sistemului afacerilor interne pentru anii 2022-2025, acțiune ce derivă din Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 658/2022. Astfel, Programul enunțat, prin acțiunea nr. 6.2.5 prevede „<i>Elaborarea Conceptului și Regulamentului pentru Sistemului informațional automatizat de evidență a agresorilor</i>”. Prin urmare, în vederea realizării documentului de politici publice (Programul de consolidare a încrederii și siguranței societății prin formare profesională, integritate și digitalizare a sistemului afacerilor interne pentru anii 2022-2025), precum și pentru prioritizarea activităților, acțiunea vizată a fost prevăzută în Planul de Acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 887/2024 (acțiunea nr. 179). Temeiul juridic secundar pentru realizarea acestui exercițiu, îl constituie și prevederile art. 8 alin. (6) lit. b) din Legea nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie, prin care Poliția, în calitate de structură specializată a Ministerului Afacerilor Interne este împuternicită să asigure evidența nominală a agresorilor familiali. În acest sens, Ministerul Afacerilor Interne și-a propus asigurarea unui nivel avansat de interconexiune cu comunitatea, drept condiție de eficientizare a funcționalității sistemului afacerilor interne, prin intermediul creșterii continue și adaptării nivelului de profesionalism al angajaților, al integrității instituționale și individuale, precum și aplicarea tehnologiilor informaționale contemporane drept instrumente avansate de muncă, în favoarea siguranței cetățeanului și a comunității, prin elaborarea și implementarea unui Sistem informațional de evidență agresorilor în cazurile de violență în familie. Astfel, proiectul, va contribui la implementarea unui sistem informațional în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie, proiectat ca parte integrată a componentei informaționale și de comunicații electronice a infrastructurii guvernării electronice din Republica Moldova. Elaborarea și aprobarea Conceptului propus prin proiectul vizat și implementarea acestuia în practică, va contribui semnificativ la implementarea în Republica Moldova a exigențelor <i>Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice</i>

(*Convenției de la Istanbul*), ratificată de Republica Moldova prin Legea nr. 144/2021, precum și atingerea obiectivelor de calitate și eficiență, asigurând punerea în aplicare a Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, prin intermediul căreia, statele-membre ale Organizației Națiunilor Unite și-au asumat mobilizarea tuturor eforturilor pentru eradicarea tuturor formelor de sărăcie, combaterea inegalităților, abordarea problemelor schimbărilor climatice și asigurarea respectării principiului de bază „nimeni nu este lăsat în urmă”.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

În contextul actual, în conformitate cu prevederile art. 8 alin. (6) lit. b) din Legea nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie, Poliția, în calitate de instituție publică specializată a statului, aflată în subordinea Ministerului Afacerilor Interne asigură evidența nominală a agresorilor familiari.

Mecanismul de luare și radiere din evidență a agresorilor familiari, este reglementat prin acte administrative normative interne, utilizându-se în acest sens metode învechite, birocratice, fapt care face anevoios întregul proces de asigurare a evidenței persoanelor care au săvârșit infracțiuni și contravenții de violență în familie, care creează sistematic situații de conflict în familie, aplică violență (fizică, psihologică, sexuală, economică, spirituală) sau manifestă comportament violent față de membrii de familie, persoanele liberate condiționat de răspundere penală sau condamnate cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, persoanele în privința cărora sunt aplicate măsuri de constrângere cu caracter medical, restricții aplicate prin ordinul de restricție de urgență sau ordonanță de protecție, agresorii familiari în privința cărora este aplicată monitorizarea electronică sau cei obligați să participe la programe speciale de tratament sau de consiliere în vederea reducerii comportamentului violent, precum și alte decizii judiciare relevante etc.

Acest instrument aplicat la moment, nu asigură o eficiență sporită a activităților de prevenire primară, secundară și terțiară, iar procedeul de identificare a factorilor care pot declanșa stări de criză este compromis, urmare cărui fapt, nu poate fi asigurată o intervenție promptă la orice sesizare și transmiterea sentimentului de securitate victimelor violenței în familie.

Totodată, lipsa unui sistem centralizat de evidență, nu oferă posibilități extinse pentru a cunoaște situația reală cu privire la cazurile de violență în familie, subiecții violenței în familie, măsurile de protecție aplicate sau deciziile adoptate în privința agresorilor familiari.

Actualmente, digitalizarea proceselor în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie, joacă un rol esențial în gestionarea cazurilor de violență în familie, monitorizarea și intervenția multidisciplinară în aceste cazuri, acordarea serviciilor specializate de calitate (juridice, sociale, medicale, psihologice) precum și managementul stării de criză ale subiecților violenței în familie.

Intervenția propusă urmărește elaborarea și aprobarea cadrului normativ pentru a îmbunătăți performanțele instituționale în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie, pentru a acoperi necesitățile enunțate și a pune la dispoziție un instrument de susținere a activității organelor de drept, prin oferirea mijloacelor tehnice de colectare, administrare, prelucrare și interpretare a datelor, emiterea de liste, rapoarte, grafice, date statistice și comparative, despre agresorii familiari și asigurarea schimbului informațional între autoritățile administrației

publice centrale și locale, persoanele fizice și juridice despre serviciile și programele de reabilitare a agresorilor.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul prevede o viziune conceptuală pentru instituirea și operarea unui Sistem informațional destinat evidenței a agresorilor familiali, incluzând scopul, principiile, obiectivele, sarcinile, caracteristicile de bază și funcționalitatea acestui sistem, ținând cont de Reglementarea tehnică „Procese ciclului de viață al software-ului” RT 38370656-002:2006, aprobată prin Ordinul ministrului dezvoltării informaționale nr. 78/2006, actualmente Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării și alte acte normative aferente creării sistemelor și resurselor informaționale de stat.

Totodată, proiectul prevede Regulamentul resursei informaționale formate de Sistemul informațional de evidență a agresorilor în cazurile de violență în familie, care stabilește modul de organizare și funcționare a resursei informaționale a Ministerului Afacerilor Interne, modul de asigurare informațională a activității subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne, care au drept scop apărarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale persoanei prin activități de prevenire și combatere a violenței împotriva femeilor și violenței în familie, reglementarea cerințelor față de protecția datelor la colectarea, acumularea, actualizarea, păstrarea, prelucrarea și transmiterea informațiilor privind agresorii familiali în cazurile de violență în familie, precum și drepturile și obligațiile subiecților raporturilor juridice din domeniul creării, administrării, mentenanței, dezvoltării și utilizării conținutului Sistemului informațional de evidență agresorilor în cazurile de violență în familie (SI Agresor).

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiunea selectată pentru proiectul de act normativ a fost considerată cea mai viabilă datorită faptului că oferă o soluție integrată, coerentă și eficientă pentru asigurarea evidenței persoanelor care au săvârșit infracțiuni și contravenții de violență în familie, care creează sistematic situații de conflict în familie, aplică violență (fizică, psihologică, sexuală, economică, spirituală) sau manifestă comportament violent față de membrii de familie, persoanele liberate condiționat de răspundere penală sau condamnate cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, persoanele în privința cărora sunt aplicate măsuri de constrângere cu caracter medical, restricții aplicate prin ordinul de restricție de urgență sau ordonanță de protecție, agresorii familiali în privința cărora este aplicată monitorizarea electronică sau cei obligați să participe la programe speciale de tratament sau de consiliere în vederea reducerii comportamentului violent, precum și alte decizii judiciare relevante etc.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul va contribui la îmbunătățirea calității intervenției și serviciilor prestate în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie, optimizarea activităților organelor de drept, în procesul de colectare și înregistrare a informațiilor despre persoanele care au săvârșit infracțiuni și contravenții de violență în familie, care creează sistematic situații de conflict în familie, aplică

violență (fizică, psihologică, sexuală, economică, spirituală) sau manifestă comportament violent față de membrii de familie, persoanele liberate condiționat de răspundere penală sau condamnate cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, persoanele în privința cărora sunt aplicate măsuri de constrângere cu caracter medical, restricții aplicate prin ordinul de restricție de urgență sau ordonanță de protecție, agresorii familiari în privința cărora este aplicată monitorizarea electronică sau cei obligați să participe la programe speciale de tratament sau de consiliere în vederea reducerii comportamentului violent, precum și alte decizii judiciare relevante etc.

Implementarea acestui proiect de act normativ va aduce numeroase îmbunătățiri sectorului public, contribuind la creșterea calității și eficienței serviciilor prestate, îmbunătățirea comunicării interne și externe printr-o mai bună organizare a fluxului de informații dintre autoritățile administrative ale MAI și subdiviziunile polițienești teritoriale, dar și alte autorități publice centrale, organizații necomerciale și instituții abilitate cu competențe în domeniu, în vederea optimizării proceselor operaționale, sporirii eficienței instituționale și consolidării capacității de a asigura siguranța victimelor violenței în familie.

Aceste schimbări vor avea un impact pozitiv direct asupra siguranței victimelor violenței în familie în particular și societății în general, consolidând capacitatea sectorului public de a răspunde eficient și prompt la provocările aparente și asigurând un serviciu de calitate modern și performant.

4.2 Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Elaborarea și aprobarea Conceptului Sistemului informațional de evidență a agresorilor în cazurile de violență în familie și a Regulamentului resursei informaționale formate de Sistemul informațional de evidență a agresorilor în cazurile de violență în familie, este prevăzut în acțiunea 6.2.5 din Planul de acțiuni privind implementarea Programului de consolidare a încrederii și siguranței societății prin formare profesională, integritate și digitalizare a sistemului afacerilor interne pentru anii 2022-2025 aprobat Hotărârea Guvernului nr. 947/2022.

Totodată, realizarea acestei sarcini a fost prevăzută la acțiunea nr. 179 din Planul de Acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 887/2024,

Astfel, reieșind din particularitățile pentru realizarea acestei acțiuni, Ministerul Finanțelor a prevăzut alocarea din bugetul de stat pentru anul 2024, suma de 55,20 mii lei, fapt care presupune că, acțiunile din Program au fost corelate cu posibilitățile și limitele de buget, alocate prin aceste particularități.

4.3 Impactul asupra sectorului privat

Proiectul va contribui la îmbunătățirea calității și eficienței serviciilor prestate, îmbunătățirea calității și veridicității fluxului informațional între autoritățile administrației publice centrale și locale, persoanele fizice și juridice privind serviciile și programele de reabilitare a agresorilor, fapt ce va asigura un răspuns mai prompt și eficient la cazurile de violență în familie, care pot afecta victimele și comunitatea *inter-alia*.

Acest lucru este esențial în cazul acordării serviciilor medicale, juridice, psihologice sociale și de altă natură victimelor violenței în familie, astfel, o capacitate de răspuns îmbunătățită va contribui la minimizarea pierderilor materiale și umane precum și reeducarea agresorilor familiari.

Implementarea unor mecanisme digitale de evidență continuă va asigura un răspuns prompt și adecvat la toate cazurile de violență în familie, contribuind la creșterea siguranței victimelor violenței în familie în particular, și siguranței în comunitate la general. O comunitate mai sigură și mai bine pregătită pentru a răspunde prompt la cazurile de violență în familie este atractivă pentru investiții și dezvoltare economică, ceea ce va avea un efect pozitiv pe termen lung asupra sectorului privat.
4.4 Impactul social
Proiectul va îmbunătăți considerabil calitatea vieții cetățenilor prin o mai bună gestionare a cazurilor de violență în familie, care va reduce semnificativ nivelul de stres și anxietate al victimelor, oferindu-le siguranță și încrederea că pot fi protejate de stat și a beneficia de ajutor, consiliere și servicii specializate în mod rapid, eficient și cu cheltuieli minime. Aceasta va crea un sentiment de siguranță și stabilitate în comunitate, contribuind la o viață mai liniștită și mai satisfăcătoare pentru toți cetățenii, în special, pentru femei, copii și persoanele cu nevoi speciale.
4.4.1 Impactul asupra datelor cu caracter personal
Proiectul va aduce un impact pozitiv semnificativ asupra gestionării datelor cu caracter personal. Prin continuarea aplicării unor măsuri riguroase de protecție, transparență și securitate, contribuind la asigurarea unui răspuns eficient la cazurile de violență în familie, păstrând în același timp drepturile și confidențialitatea persoanelor. Acest demers va întări încrederea publicului în serviciile polițienești prestate și va asigura că datele personale sunt tratate cu respectul și protecția cuvenită.
4.4.2 Impactul asupra echității și egalității de gen
Proiectul răspunde exigențelor <i>Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenției de la Istanbul)</i>, ratificată de Republica Moldova prin Legea nr. 144/2021 și, vine pentru consolidarea, ocrotirea și sprijinirea familiei, pentru asigurarea respectării principiilor fundamentale ale legislației cu privire la familie, recunoscând faptul că realizarea egalității de gen între femei și bărbați constituie elementul-cheie în prevenirea violenței asupra femeilor, faptul că violența în familie afectează femeile în mod disproporționat, dar și faptul că și copiii și bărbații pot fi de asemenea victime ale violenței.
4.5 Impactul asupra mediului
Nu se aplică
4.6 Alte impacturi și informații relevante
Nu se aplică.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Prezentul proiect nu presupune armonizarea legislației naționale la prevederile legislației Uniunii Europene.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu se aplică.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În vederea respectării prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Ministerul Afacerilor Interne a publicat pe pagina web: www.particip.gov.md, anunțul privind inițierea elaborării proiectului de hotărâre. <https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-hotararii-de-guvern-cu-privire-la-aprobarea-conceptului-si-regulamentului-de-organizare-si-functionare-a-sistemului-informational-automatizat-de-evidenta-a-agresorilor-in-cazurile-de-violenta-in-familie/12396>.

Totodată, proiectul și nota de fundamentare au fost plasate pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne www.mai.gov.md la compartimentul Transparența / Consultări publice cu indicarea persoanei responsabile de recepționarea recomandărilor din partea părților interesate, precum și a datelor de contact ale acestuia.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul urmează a fi supus expertizelor anticorupție și expertizei juridice, conform art. 35 și 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul se încadrează în cadrul normativ existent care reglementează activitatea de prevenire și combatere a violenței în familie prin Legea nr. 45/2007, Programul de consolidare a încrederii și siguranței societății prin formare profesională, integritate și digitalizare a sistemului afacerilor interne pentru anii 2022-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 947/2022 și Planul de Acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 887/2024.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Aprobarea prezentului proiect va genera integrarea actului normativ referitor la prevenirea și combaterea violenței în cadrul normativ existent și va implica actualizarea reglementărilor interne și monitorizarea implementării. Acest proces va contribui la asigurarea unei aplicări eficiente și conforme a noilor reglementări, îmbunătățind astfel calitatea și eficiența serviciilor prestate.

Secretar general adjunct al ministerului

Vladislav COJUHARI